MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

DEPARTAMENT POLITYCZNO-EKONOMICZNY

WYDZIAŁ PRASOWY

Nr.2

Warszawa, dn. 7 października 1927 r.

Przegląd Prasy Z.S.R.R. i emigracji rosyjskiej

TREŚĆ:

PRZEGLĄD PRASY ZSRR I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Nr.2 Warszawa dn. 7 października 1927 r.

---

1. USTRÓJ PAŃSTWOWY I ADMINISTRACYJNY.

SESJA C.K.W. ZSRR

"IZWIESTJA CIK ZSRR" z dn. 28/9 donosi, że program obrad drugiej sesji centralnego komitetu wykonawczego ZSRR, której otwarcie zostało wyznaczone na dzień 15-go października r.b. w Leningradzie, obejmuje cztery punkty: 1/ sytuacja wewnętrzna i międzynarodowa ZSRR w 10 rocznicę rewolucji październikowej; 2/ wyniki rozwoju gospodarczego w ciągu 10 lat rewolucji i perspektywy zasadnicze dalszego rozwoju gospodarki narodowej w ZSRR; 3/ wyniki poczynań kulturalnych rządu sowieckiego w ciągu 10 lat rewolucji i 4/ ustawy wydane podczas przerwy w obradach pierwszej i drugiej sesji C.K.W. sowietów ZSRR.

DEMONSTRACJE URZĘDOWE W LENINGRADZIE

IBIDEM z dn. 4/10 donosi, że w dniu otwarcia sesji C.K.W. sowietów w Leningradzie odbędzie się w mieście tem wielka demonstracja robotnicza, podczas której robotnicy fabryk leningradzkich zbiorą się na placu Uryckiego przed byłym pałacem Zimowym i urządzą demonstrację na cześć komitetu centralnego.

WYBORY DO SOWIETÓW W RSFSR

IBIDEM donosi, że prezydjum C.K.W. sowietów rosyjskiej republiki sowieckiej /WCIK RSFSR/ powziął decyzję w sprawie wyznaczenia terminu wyborów do sowietów na terytorjum tej republiki. Wybory rozpoczęte być mają dnia 1-go lutego 1928 roku i ukończone dnia 1-go maja 1928 roku. Wybory do sowietów wiejskich przeprowadzone być mają w lutym i marcu, wybory do sowietów miejskich - w marcu i pierwszej połowie kwietnia, wybory do sowietów powiatowych, okręgowych, gubernjalnych, obwodowych oraz do zjazdów sowietów republik autonomicznych, będących częścią składową RSFSR - w kwietniu. Zwołanie zjazdu sowietów RSFSR nie jest narazie przewidywane.

ZJAZD KOBIECY W MOSKWIE

IBIDEM donosi, że dnia 10-go b.m. rozpocznie się w Moskwie zjazd kobiet - członków sowietów wiejskich i miejskich oraz komitetów wykonawczych dzielnicowych i gminnych. Zjazd obradować będzie w gmachu teatru Wielkiego. Program zjazdu obejmuje sprawozdanie z sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej ZSRR, omówienie sytuacji kobiet w ZSRR w związku z 10-leciem rewolucji październikowej, kwestję udziału kobiet w pracy sowietów oraz sprawy związane z oświatą ludową i obroną zdrowia ludności.

2. ŻYCIE PARTYJNE.

UCHWAŁY MIĘDZYNARODÓWKI MŁODZIEŻY KOMUNISTYCZNEJ

"IZWIESTJA CIK ZSRR" z dn. 4/10 ogłasza uchwałę komitetu wykonawczego międzynarodówki młodzieży komunistycznej w Moskwie w sprawie wykluczenia p.p. Trockiego i Vujovica z komitetu wykonawczego międzynarodówki komunistycznej. Uchwała ta zwraca się przeciwko wykluczonym, którzy przyczyniają się przez swą działalność do ułatwienia ewentualnej restauracji burżuazyjnej w ZSRR.

ŻYCIE PARTJI KOMUNISTYCZNEJ

"PRAWDA" z dn. 1/10 ogłasza szereg listów byłych członków opozycji w sowieckiej partji komunistycznej, przeważnie autorów słynnej odezwy "osiemdziesięciu trzech". Obecnie rezygnują ci byli opozycjoniści z poglądów, zawartych w tej odezwie, i oświadczają o zerwaniu stosunków z opozycją.

Pismo ogłasza również uchwałę organizacyj partyjnych w Leningradzie i Moskwie w sprawie wykluczenia organizatorów tajnej drukarni opozycyjnej - z partji. Uchwały uznają słuszność decyzji

./.

centralnej komisji kontrolującej w tej sprawie.

STOSUNKI W PARTJI KOMUNISTYCZNEJ

IBIDEM z dn. 2/10 donosi, że w Moskwie odbył się szereg zebrań kół miejscowych organizacji komunistycznej. Na wszystkich zebraniach tych powzięto uchwałę, potępiającą akcję opozycji. Niektórzy opozycjoniści złożyli podczas tych zebrań deklaracje o zaniechaniu dalszej akcji przeciw rządowi. Zanotowano również szereg wypadków czynnego udziału opozycjonistów w zebraniach kół partyjnych oraz czynne wystąpienie z ich strony. Przemawiając na tych zebraniach, domagali się członkowie opozycji powzięcia votum nieufności w stosunku do centralnej komisji kontrolującej partji, powołania specjalnej komisji śledczej z udziałem członków opozycji dla zbadania sprawy wykrytej w Moskwie tajnej drukarni opozycyjnej, oraz krytykowali politykę komitetu centralnego partji. Szczególnie burzliwy przebieg miało zebranie członków koła komunistycznego urzędników komisarjatu ludowego handlu, na którem przemawiali w imieniu opozycji członkowie tego koła Kaganowicz i Joselewicz. Większość zebranych powzięła uchwałę domagającą się wykluczenia tych dwuch opozycjonistów z partji. Na zebraniu członków koła komunistycznego fabryki "Awjoprybor" powzięto uchwałę, zawierającą twierdzenie, iż GPU zbyt łagodnie postępuje w stosunku do opozycjonistów, którzy brali udział w organizacji tajnej drukarni opozycyjnej, i domagającą się czynnego udziału GPU w zwalczaniu opozycji.

UCHWAŁY KOMUNISTÓW UKRAIŃSKICH

"IZWIESTJA CIK ZSRR" z dn. 4/10 donosi z Charkowa, że odbyło się tam posiedzenie zjednoczonego plenum biura politycznego komitetu centralnego oraz prezydjum centralnej komisji kontrolującej ukraińskiej partji komunistycznej. Na posiedzeniu tem powzięto uchwałę, całkowicie aprobującą decyzję o wykluczeniu p.p.Trockiego i Vujovica z międzynarodówki komunistycznej.

GŁOS PISMA P.MILUKOWA

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 3/10 /Paryż, kierunek republikańsko-demokratyczny pod redakcją p.Milukowa/ omawia w artykule wstępnym ostatnie wydarzenia w sowieckiej partji komunistycznej. Pismo stwierdza zerwanie tymczasowego porozumienia pomiędzy t.zw. większością partji a opozycją i, analizując poglądy zwalczających się w tej partji obozów, dochodzi do wniosku, że obydwa znajdują się ciągle pozornie na płaszczyźnie doktryny komunistycznej. Sytuacja w ZSRR wyjaśni się, zdaniem pisma, dopiero wtedy, kiedy jedna ze stron zdecyduje się na zerwanie z tą doktryną i obierze jakikolwiek inny kierunek ideologji politycznej, rekrutując sobie odpowiednio zwolenników wśród obecnych członków partji komunistycznej.

4. ŻYCIE GOSPODARCZE.

BUDOWA KOLEI TURKIESTAŃSKO-SYBERYJSKIEJ

"IZWIESTJA CIK ZSRR" z dn. 4/10 donosi, że program budowy kolei turkiestańsko-syberyjskiej w jej części północnej wykonany został w roku bieżącym całkowicie. Linja kolejowa przeprowadzona została na przestrzeni 150 kilometrów.

ROZWÓJ SIECI KOLEJOWEJ

IBIDEM donosi, że w roku budżetowym 1927/28 przewidywana jest budowa 1300 kilometrów sieci kolejowej w ZSRR. Budowa ta obejmuje przedewszystkiem wykończenie rozpoczętych linji kolejowych, mianowicie: części wschodniej kolei Baku-Dżulfa, Troick-Orskaja, części środkowej linji Merefa-Chersoń, Nowobielicy-Pryłuki oraz część końcową kolei czarnomorskiej. Przewidywane z powodu tych prac wydatki wyniosą 36,3 miljonów rubli. Z nowych linji przewidywana jest budowa linji Swierdłowsk /Jekaterynburg/ - Syńarskaja, Szadrynsk-Kurgan, Kuznieck-Tiełbiess oraz kilku linji na Syberji, w Turkiestanie i na Dalekim Wschodzie. Wydatki z tego wyniosą, prócz kredytu w wysokości 25 miljonów rubli na budowę kolei turkiestańsko-syberyjskiej, 13,5 miljonów rubli.

./.

BUDŻET UKRAINY SOWIECKIEJ

IBIDEM donosi, że prezydjum państwowej komisji planowej USRR w Charkowie zatwierdziło projekt budżetu państwowego USRR na rok 1927/28. Dochody obliczone są na 252 miljony 416 tysięcy rubli, wydatki zaś na 267 miljonów rubli. Deficyt budżetu powstał wskutek zmniejszenia przewidywanych wpływów z podatku rolnego, co w pewnej części zrównoważone jest zwiększeniem wpływów z podatków przemysłowego i dochodowego. Nagół ciężar podatkowy rozłożony jest w porównaniu z obecnym rokiem budżetowym w ten sposób, iż osiągnięto pewne obniżenie podatków, nakładanych na ludność wiejską, przy jednoczesnym podniesieniu podatków, nakładanych na ludność miast ukraińskich. Wydatki administracyjne wynoszą w budżecie 19 miljonów rubli /obecnie 24/, wydatki na cele kulturalne i społeczne - 60 miljonów /obecnie 53/, na cele inwestycji przemysłowych - 82 miljony /obecnie 61/, na cele gospodarki rolnej 31 miljonów /obecnie 29/, na cele oświaty - 35 miljonów rubli.

SPRAWA DEFICYTU TOWAROWEGO W ZSRR

IBIDEM z dn. 30/9 omawia w artykule wstępnym wzrost zapotrzebowania na pewne rodzaje towarów na wewnętrznym rynku sowieckim. Zdaniem pisma, ciągły brak towarów na rynku tym jest objawem przemijającym, nie związanym zupełnie z systemem gospodarki sowieckiej. Przytaczając szereg danych liczbowych, pismo twierdzi, że brak towarów bławatnych, obuwia i t.p. na rynku wywołany jest nie przez stan przemysłu sowieckiego, lecz przez ciągłe polepszanie się warunków bytu szerokich warstw ludności ZSRR.

5.POLITYKA SOCJALNA I ZAWODOWA.

WALKA KLASOWA W ZSRR

"POSLEDNIJA NOWOSTI" z dn. 30/9 /Paryż, kierunek republikańsko-demokratyczny pod redakcją p.Milukowa/ omawia w artykule wstępnym stosunek rządu ZSRR do ludności wiejskiej. Zdaniem pisma, wszelkie próby oparcia tej polityki na stanowisku klasowym zawiodły. T.zw. "nowa polityka gospodarcza" rządu ZSRR wprowadziła zamieszania w pojęcia klasowe w ZSRR i wytworzyła kwestję, rozstrzygnięcie której przekracza możliwości rządu ZSRR i sowieckiej partji komunistycznej.

6. SPRAWY LOKALNE.

KOMITET UKRAINSKI W KIJOWIE

"IZWIESTJA CIK ZSRR" z dn. 4/10 podaje wiadomość o powstaniu w Kijowie ukraińskiego komitetu pomocy ofiarom powodzi w Małopolsce wschodniej. W skład komitetu weszli, między innemi, profesorowie Gruszewski, Korczak-Czepurkowski, Doroszkiewicz, poeta Zaguła, Lewicki i inni.

7. STOSUNEK EMIGRACJI DO ZSRR.

GŁOS P.BURCEWA

"BORBA ZA ROSSIJU" z dn. 1/10 /Paryż, kierunek umiarkowano-demokratyczny i wyraźnie przeciwsowiecki/ zamieszcza artykuł znanego rosyjskiego działacza politycznego na emigracji p.Burcewa. W artykule tym stwierdza p.Burcew, że ostatnio w związku ze zmianą kursu polityki sowieckiej w stosunku do cerkwi prawosławnej, omawiana jest w kołach emigracji rosyjskiej ewentualność zupełnej zmiany kursu sowieckiej polityki wewnętrznej oraz, jako konsekwencji z tego, zmiany stosunku emigracji do ZSRR. Zdaniem p.Burcewa, tylko działacze partji komunistycznej w ZSRR zachowują milczenie w tej sprawie i uważają wszelkie projekty zmiany kursu sowieckiej polityki wewnętrznej za fantastyczne. P.Burcew sądzi, że polityka rządu ZSRR wykaże zwolennikom koncepcji o zmianie polityki wewnętrznej całą jej bezpodstawność. Wzmocni to ponownie rewolucyjne prądy przeciwbolszewickie na emigracji i w ZSRR. Ugrupowanie "Borba za Rossiju" uważa jednak już obecnie za swój obowiązek nawoływanie emigracji i narodu rosyjskiego do rewolucyjnej walki zbrojnej z rządem sowieckim.

./.

NOWE PISMO NA EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

"WOZROŻDENJE" z dn. 30/9 /Paryż, pismo, wydawane przez byłego prezesa Rosyjskiego Zjednoczenia Centrowego na emigracji p.Gukasowa, o kierunku umiarkowano-monarchistycznym/ podaje, iż w Paryżu ukazał się pierwszy numer tygodnika w języku rosyjskim "Nabat". Tygodnik ten ma być organem "biura komunistów i bezpartyjnych, którzy zerwali stosunki z władzą sowiecką". Organizacja ta jednoczy osoby, które dobrowolnie opuściły swe stanowiska w ZSRR w celu prowadzenia walki przeciwko rządowi ZSRR na emigracji. Celem ugrupowania jest utworzenie na terytorjum ZSRR nowej partji robotniczo-włościańskiej z udziałem byłych komunistów, socjalistów i demokratów republikańskich.

PROJEKT UTWORZENIA CENTRUM INFORMACYJNEGO

"ROSSIJA" z dn. 24/9 /Paryż, pismo pod redakcją prof.P.B.Struwe/ wysuwa projekt utworzenia centralnego nadpartyjnego rosyjskiego centrum informacyjnego na emigracji. Autorem projektu jest p.Sablin, były charge d'affaires rosyjskiego rewolucyjnego Rządu Tymczasowego w Londynie. Centrum informacyjne ma, według jego projektu, zbierać i rozsyłać do wszystkich pism i ajencji zagranicznych informacje o stanie rzeczy w ZSRR.

8. SPRAWY KOŚCIELNE.

PUNKT WIDZENIA BISKUPA BENJAMINA

"SIEGODNIA" z dn. 28/9 /Ryga, pismo demokratyczne/ podaje, że biskup prawosławny Benjamin, zamieszkały w Jugosławji, oświadczył, że wrazie powołania go do ZSRR przez metropolitę prawosławnego Sergjusza, głowę cerkwi prawosławnej w Rosji, - wyjedzie do ZSRR. Biskup Benjamin, który dotychczas odgrywał wybitną rolę w kołach duchowieństwa prawosławnego na emigracji, przyłączył się obecnie do zwolenników bezwzględnego zachowania jedności cerkwi na emigracji z cerkwią rosyjską w ZSRR.

MONARCHIŚCI ROSYJSCY A SPRAWY CERKIEWNE

"NOWOJE WREMIA" z dn. 29/9 /Białogród, pismo monarchistyczne zwolenników w.ks. Mikołaja Mikołajewicza/ omawia w artykule wstępnym sprawy cerkiewne. Pismo oświadcza, że stosunek zamieszkałego w Paryżu metropolity Eulogjusza do orędzia metropolity Sergjusza, pełniącego obowiązki głowy cerkwi prawosławnej w Rosji, budzić powinien poważne zastrzeżenia. Metropolita Eulogjusz gotów jest podporządkować się wymaganiom metropolity Sergjusza, o ile udowodnione będzie, że naród rosyjski podziela poglądy metropolity Sergjusza. Zdaniem pisma, emigracja rosyjska, jedynym celem której jest walka z rządem sowieckim, podzielać tego punktu widzenia nie może. Wobec tego należy się spodziewać, że poglądy metropolity Sergjusza nie uzyskają aprobaty przez całość cerkwi rosyjskiej w ZSRR.

APEL MNICHÓW WAŁAAMSKICH DO RZĄDU ZSRR

"WOZROŻDENJE" z dn. 30/9 /Paryż, pismo, wydawane przez byłego prezesa Rosyjskiego Zjednoczenia Centrowego na emigracji p.Gukasowa, o kierunku umiarkowano-monarchistycznym/ podaje, iż 13 mnichów ze słynnego klasztoru prawosławnego na wyspie Wałaam w Finlandji, internowanych przez rząd finlandzki wskutek oporu w sprawie uznania autokefalji cerkwi finlandzkiej, zwróciło się do rządu ZSRR z prośbą o zezwolenie im na wyjazd do Rosji sowieckiej. Rząd ZSRR miał tego zezwolenia udzielić.

9. NOTATKI I INFORMACJE.

ZAMACH TERORYSTYCZNY W LENINGRADZIE

"RUL" z dn. 5/10 /Berlin, pismo demokratyczne/ donosi, że w Leningradzie nieznany sprawca dokonał zamachu terorystycznego na życie byłego komisarza wojskowego okręgu Leningradzkiego Sergiejewa, który zmarł wskutek odniesionych ran. Zabójca zdołał zbiec.